

Évközi 24. vasárnap

Iz 50,5-9a

A szenvedő szolga bizalma

Isten, az Úr nyitotta meg a fületem. S én nem álltam ellen, és nem hátráltam meg. Hátamat odaadtam azoknak, akik vertek, arcomat meg, akik tépáztak. Nem rejtettem el arcomat azok elől, akik gyaláztak és leköpdöstek. Isten, az Úr megsegít, ezért nem vallok szégyent. Arcomat megkeményítem, mint a kőszikla, s tudom, hogy nem kell szégyenkezniem. Közel van, aki igazságot szolgáltat nekem. Ki szállhat velem perbe? Álljunk ki együtt! Ki az ellenfelem? Jöjjön ide hozzám! Isten, az Úr siet segítségemre. Ki ítélhet el? Lám, mindnyájan elenyésznek, mint a ruha, amelyet a moly emészített meg.

A szenvedés kérdésével egészen másként foglalkoznak a Deutero-Izajásban található énekek, mint az Ószövetség egyéb könyvei. A szenvedés itt is próbatétel, de a szolga nem kétségbeesett, hanem Istenben bízik. A szenvedésről a gúnyolódásról az ellenségeitől elszenvedett megalázásról úgy gondolkodik, mint sehol másutt az ószövetségi szerzők. Először is a többi prófétákhoz hasonlóan van ereje ezeket elviselni. Minden brutális megalázás ellenére ő nem törik össze, és nem omlik össze pszichikai értelemben. Ez a magatartása a szolgát rokonítja a nagy szenvedő prófétához Jeremiáshoz, de a vele való azonosítást az akadályozza meg, hogy Jeremiás a szenvedését nem tűri némán, hanem még az Istennel is szembeszáll, és rászédettnek érzi magát. Ez a szolga mindezeket némán tűri. Az ének nyelvezetében sok olyan igét találunk, amelyet legtöbbször a bírósági gyakorlatban használnak. Ez azt feltételezi, hogy a szolga valamiféle bíróság vagy őt elítélő hatóság előtt áll, és megaláztatása nem magán, hanem hivatalos jelleget ölt.

Emiatt egyetlen ószövetségi szereplővel sem tudjuk azonosítani a szenvedő szolgát, akinek tanítványi mivoltát is nehéz azonosítani. Ha egy Izajás-tanítványról lenne szó, akkor nem értjük, miért nem védi meg őt mestere, vagy mestere tanítása. Az a különös, hogy ez a megalázott tanítvány vagy szolga kísérletet sem tesz arra, hogy védekezzen vagy ellenálljon. Sőt azzal büszkélkedik, hogy nem áll ellent az őt gyalázóknak. Talán azt gondolja, az ellenállás úgy sem törné meg ellenségeit, és nem változtatná meg szándékukat. A szolga nagysága abban áll, hogy ellenségei minden nyomása ellenére nem fogadja el kikiáltott

bűnösségét. Meg van győződve igazáról, de abban bízik, hogy Isten fog neki igazságot szolgáltatni, és ő fogja megszüntetni és elpusztítani ellenségeit. Nem egyszerűen abban bízik, hogy Isten ő helyette elpusztítja ellenségeit, hanem abba, hogy maguktól porladnak el, mint az emberen lévő ruha.

Ebben a vonatkozásban természetesen nagyon is igaza van a szenvedő szolgának. Ugyanis a nagy gonosz birodalmakat, a nagy fenyegetésre épült mamutállamokat soha sem egy másik megfenyegetett kis állam pusztítja el, hanem a rendszer elpusztítja önmagát. Kár a gyűlölet mechanizmusába beavatkozni, és a beavatkozás során megfertőződni. Sokkal hatásosabb várni, amihez persze állóképesség, türelem és mindenkifelett Istenbe vetett bizalom szükséges. A legnagyobb kísértés, hogy a jól szervezett gyűlöletintézményekben és hatékonyságukban kezdjenek hinni azok, akik ki vannak szolgáltatva neki. A megaláztatottak, amikor irigykedni kezdenek a gonoszok szerencséje miatt, a legnagyobb tévedést követik el. Nem hiszik el, hogy tényleg minden gonoszság önmagát pusztítja el. Így saját szenvedéseiket még csak súlyosbítják a kétségbeeséssel.

Ennek a filozófiának a végiggondolására, ennek a szenvedésnek az elviselésére kevesek képesek. Nem véletlen, hogy Jézus kínhalála után a tanítványok az énekben megrajzolt Isten szolgáját Jézusban vélték felismerni. Az Apostolok Cselekedeteiben Fülöp a szenvedő szolga tanítására (Iz 53,7-8) alapozza missziós igehirdetését (ApCsel 8,54-56). Ez egyben Jézus példája nyomán a másokért felajánlott szenvedés, sőt a bűnösökért felajánlott szenvedés beemelése a keresztény tanításba. A legnehezebb jézusi és egyben keresztény tanításról van szó. A szenvedés elviselés önmagában is nagy lelki erőt kíván, de az igazságtalan szenvedés, a bűnösnek deklarált igaz élete a legnagyobb lelki erőt és legnagyobb bizalmat feltételezi Istenbe. A mártírok hitét és a szentek szenvedését ez a hit motiválta. Ez az egyházat építő legnagyobb erő, minden más diplomáciai megalkuvás vagy taktikai védekezés az egyház és a keresztény közösség lelki ereje ellen hat. Kevesen tudják úgy megkeményíteni arcukat, mint Jézus tette és kevesen tudnak úgy bízni a halállal szemben az Atya igazságosságában és a gonoszok pusztulásában, mint Jézus tette.